

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani

Kako gospodarimo?

I.

Predvsem na gospodarskem polju se moramo obrniti na pravo pot kakor izgubljen sin. Vedno tarnajo, da se nam slabo godi, da ne moremo nikamor naprej, ker smo tako majhen narod. Toda pogledjmo druge male narode: Švede, Dance, Norvežane, Holandce! S svojim gospodarskim delom so dokazali, kaj premore priden in razumen narod, če je še tako maloštevilen. Delali so prave čudeže in si priborili spoštovanje in upoštevanje celega sveta.

Pri nas pa politična mrzlica in strankarska podivjanost izčrpa takorekoč narodu vse moči; tako da za delovanje na gospodarskem polju, ki je najvažnejše, ne ostane ničesar. Naše gospodarsko polje je popolnoma zanemarjeno, zarastlo s plevelom in osatom. Gospodarska stran se pri nas pušča v nemar; neizrečeno se preceňuje pomen političnega delovanja in pri tej politični mrzlici se prehaja v bratomorni boj, ki posebno sega še na gospodarsko polje.

Političen bojkot, gospodarski bojkot — političnih nasprotnikov! Ta gesla ima zapisana na svoji bojni zastavi klerikalna stranka. V znamenju tega gesla se vodi in uravnava pri nas politiko. Gospodarskih zavodov se ne ustanavlja radi njihovega velikanskega pomeni, ki bi ga morali imeti v gospodarskem razvoju našega naroda, ampak zato, da se z njim uničuje in preganja političnega nasprotnika. Ne ustanavlja se gospodarskih zavodov v pomoč in gospodarsko okrepitev posameznih članov naroda in s tem celega naroda, katerega celoto ravno posamezniki tvorijo. Ustanavlja se te zavode iz strankarskih ozirov, da se z njimi škoduje članom istega naroda, ki pa pripadajo drugi stranki.

To počenjanje je rakovo na našem gospodarskem življenju. Imelo je za posledico že neštivilne bankerote. Tako ravnanje tira narod v pogin.

Narod slovenski, kateremu mora biti draga vsaka slovenska glava, vsaka pedrodne grude, ne sme iti po tej poti dalje.

Našemu narodu bje dvanajsta ura, čas, ko bo dana njegova življenska sila in žilavost na najhujšo preizkušnjo. Treba bo velikanskega dela, požrtvovalnosti in vztrajnosti, da bo našem narodu zagotovljen časten obstoj na njegovi lastni zemlji.

Zato pa je treba klicati s povzdignjenim glasom, da začne živeti novo življenje, da gre na novo delo, da se pripravi. Voditelji, mislite na ljudstvo, peljite ga iz dolin zmot, kamor ste ga zapeljali, na pravo, rešilno pot k napredku in samostojnosti! Še je čas! Vodilna zvezda vsakega političnega ali kateregakoli drugega delovanja pa bodi vsakemu Slovenu gospodarska okrepitev in osamosvojitve slovenskega naroda. Učimo se iz zgodovine! Po tej cesti, kot jo sedaj hodimo mi, gre vsak narod v smrt!

Razmišljajmo! Živimo v dobi, ko se boji med posameznimi narodi prenašajo vedno bolj in bolj na gospodarsko polje. Krvavo orožje igra vedno manjšo vlogo. Končni boj med narodi se bo bil na gospodarskem oplju. Ta nekrvava bitka bo odločilna. In v tem boju se lahko pokaže kot zmagalec še tako maloštevilen narod, če ima dovolj naravne moči, pridnosti in varčnosti. Smrtonosno orožje se vedno menjava. Vsak dan kaka druga iznajdba. Toda prihranjeni milijoni varčnega naroda bodo najbolj zanesljivi kanoni kot orožje v njegovem boju za obstoj in boljšo bodočnost.

Ne verujmo v čudeže! Posebno ne na gospodarskem polju. Tu jih gotovo ni! Ne zanašajmo se na nikogar! Tako malo prijateljev imamo na svetu. Verujmo le sebi! Delajmo, dokler je čas. »Sreča naša je v nas,« pravi Tolstoj.

Duhovniki in ljudstvo.

»Brez duhovnika se nihče ne more izveličati. Duhovnik je posrednik med Bogom in ljudstvom.« — To slišimo stokrat in stokrat iz ust naše duhovščine.

»Mi smo pooblašeni, da oznanjamo svete resnice. Mi delimo svete zakramente.

Mi odpuščamo grehe v imenu božjem. Mi izpreminjamo kruh v Telo in vino v kri Kristusovo.«

Mogočne so te trditve. In ljudje, ki se ponašajo s temi besedami, hočejo povsod biti prvi, hočejo imeti največjo veljavo in še zahtevajo največ časti.

Visoka je naloga duhovnika, da, neizmerno visoka, če hoče prav vršiti svoj poklic. Zahteva pa tudi največjo odgovornost in nalaga duhovnikom tudi velike dolžnosti. Redki pa so tisti ljudje, ki bi bili sposobni za duhovniško službo. Vedno redkejši so. In z vso resnico lahko trdimo, da so danes tisti duhovniki, ki so si res iz notranjega nagiba izvolili ta poklic, tako redki kot bele vrane.

Srečen je narod, ki ima dobre duhovnike, ki ga vzgajajo v pravi krščanski veri in ga navajajo k lepemu življenju.

Toda Slovenci se med take srečne narode nikakor ne moremo prištevati. Naši duhovniki se ponajveč potegujejo za svojo posvetno veljavnost in svoje telesno blagostanje. Oni hočejo imeti prvo besedo v občinskih odborih. Hočejo, da bi bil v vsaki občini postavljen za župana le kak njihov pokoren častilec.

Duhovniki hočejo imeti povsod vso oblast. Hočejo biti gospodarji nebes in pekla, v prvi vrsti pa se bore za gospodarstvo na tem svetu.

Da, njihova gonja po gospodarstvu na zemlji jim izčrpa vse moči, tako da čisto pozabijo na zveličanje svoje lastne duše. Pekel in nebesa so jim samo sredstva, da bi si ohranili in razširili svojo gospodovaljnost po zemlji, da bi vklenili v svoj jarem ves človeški rod.

To posebno lahko vidimo pri naši slovenski duhovščini, katere pohlepnost po gospodavaljnosti presega vse meje. Prav povsod se hočejo vriniti in druge izpodriniti.

Gospodariti hočejo po občinah. Komandirati hočejo in jo tudi komandirajo celo Kranjsko. V naši deželi vlada vsemo-gočna volja naše duhovščine. Brez njihovega dovoljenja se ne sme ničesar zgoditi.

Žalostno dejstvo je, da je slovenski narod suženj svoje duhovščine, ki leži na njem kakor mora, ki mu ne da dihati ter ga zadržuje v njegovem gospodarskem, političnem in kulturnem razvoju.

Naš narod je suženj. Duhovščina ga žene z lažmi in sleparijami na volišče, kjer naj si podpiše svojo smrtno obsodbo.

Pa naj bi vodila duhovščina ljudstvo, če je bi vodila k napredku in blagostanju. Tako pa ima naša duhovščina v svojih rokah kulturno, gospodarsko in politično organizacijo našega naroda. Gospodari pa tako, da radi tega Slovenci neizrečeno nazadujemo, mesto da bi šli naprej. Stojimo na robu gospodarskega propada. Taptajo se naše jezikovne pravice. Prepoveduje se nam na lastnih tleh govoriti v materinem jeziku.

Vsemu temu pa je kriva ta duhovniška politika.

Duhovščina bi morala biti pravzaprav kvas naroda, je pa največ le velikansko zlo in coklja, ki ne pusti ljudstva naprej v svojem pokretu.

Pa tudi v moralnem oziru mnogi duhovniki narodu zelo škodujejo. Sicer lepo govore, žive pa grdo. Koliko so že razdrli rodbinskih sreč! V časopisih beremo marsikaj. Toda časopisi ne prinesejo niti deseti del tega, kar se v resnici zgodi.

Klerikalno časopisje sicer trdi, da je vse to, kar pišejo o duhovnikih napredni časopisi, sama laž in obrekovanje.

Da to ni res, ampak da napredno časopisje govori resnico, kličemo za pričo samega ljubljanskega škofa Jegliča. V svojem »Škofijskem listu« iz leta 1899., št. 46, pravi škof sam, da je hodil po deželi ter preiskaval pritožbe zoper duhovnike. Škof pravi, da je našel, da je komaj četrtina tega res, kar se piše in govori o duhovnikih. Če pa pomislimo, da je škof poizvedoval predvsem pri prizadetih duhovnikih samih in da je sam strasten in fanatičen klerikalec, moramo biti prepričani, da so tudi ostale tri četrtine resnične. Sicer smo pa škofu hvaležni, da v svoji nestrpnosti prizna vsaj eno četrtino. Škof — in on prizna! To pomeni veliko in kaže kaka mora biti duhovščina v resnici v svojem jedru.

Mi nečemo nikogar osebno žaliti. Pravimo pa, da je današnja politikujoča duhovščina največja nesreča za naš narod. Čast, komur čast, toda pri nas danes ni mnogo duhovnikov, ki bi to zaslužili.

Naš narod je drugače zdrav in življenja žmožen. Zato pa mora priti doba, ko se bo iz njega samega porodilo zdravilo, ki ga bo osvobodilo te hude bolezni, duhovniške more.

Razširjajte od hiše do hiše „Slov. Dom“.

Razmerje duhovščine k napredku.

Ko so se začele zidati po Slovenskem prve železnice, je marsikak župnik v oddaljeni gorski fari pridigoval svojim faranom proti tej novoti, češ, da je to hudičeva iznajdba. Ljudje so takrat še mnogo bolj verovali v vraže kot dandanes. Zato jih je bilo dosti, ki so takim čenčam verjeli. Polagoma, včasih tudi težko, pa se ljudje vsemu privadijo in zadnjemu pastirju v najbolj zapuščenih rovtarskih vasi še na misel ne pride, da bi videl v lokomotivi hudiča.

Pred nekaj desetletji pa so se še naši duhovniki, ki so smatrali iznajdbo železnice za hudičovo iznajdbo. Če bi na primer danes pričel kak duhovnik kaj takega pridigovati kmetom, bi vsi mislili, da se mu je zmešalo, da ga bo treba poslati na Studenec. Znamenje, da vendar napredujemo, čeprav počasi.

Duhovščina, posebno višja, pa še danes sledi z zavistjo vsakemu napredku, vsaki iznajdbi. Ona je še vedno sovražnica pravega napredka, seveda ne kaže tega svojega sovrašstva na tako otroški, neumni način, kot nekdanji duhovniki.

Tudi današnja duhovščina češče govori raz lec o napredku in iznajdbah. Navadno bolj na šaljiv način, da omalovažuje sedanjí veliki napredek. In skoro vedno bo duhovnik pri govoru o iznajdbah pristavil: Žal, da ves današnji napredek, vse te mnogoštevilne iznajdbe ne morejo narediti ljudi srečnih... Človeštvo se odvraca od boga, odtuja se sveti materi, katoliški cerkvi... Take in podobne opazke vedno pristavljajo duhovniki, kadar nanese govoricca na napredek in iznajdbe.

Iz tega lahko sklepamo, da je duhovščina v svojem srcu še vedno sovražnica vsakega napredka. Seveda v današnji moderni dobi tega sovrašstva ne more več tako očitno kazati, kot je bilo to nekdanj moč.

In zakaj mora biti duhovščina proti napredku? Napredek in razne iznajdbe imajo vedno za posledico večjo izobrazbo priprostega ljudstva. Čim bolj pa raste izobrazba ljudstva, tem bolj se manjša vpliv duhovščine na ljudstvo. Napredek je največji nasprotnik duhovniške vlade in zato se duhovščina z njim ne bo mogla nikdar sprijazniti. V kolikor se na zunaj vendar kaže prijazna, je to le hinavščina.

In če duhovščina trdi, da človeštvo kljub raznim iznajdbam in napredku ni srečno, je temu v prvi vrsti kriva duhovščina in plemenitaški krogi, ki namenoma drže ljudske mase v nevednosti. Naravno je potem, da neuko ljudstvo z napredkom in iznajdbo vsled svoje zaostalosti ne ve kaj početi, zato od napredka in iznajdb ni in ne more imeti nikakih koristi.

Glavno krivdo pri tem pa ima ravno duhovščina, ki tišči ljudske mase k tlam, da ne morejo priti do izobrazbe.

Politični razgled

Državni zbor.

Vsakdanja novica v Avstriji: Imamo novo ministrstvo, kateremu na čelu stoji grof Štirik. Ministrstvo je sestavljeno iz samih višjih uradnikov. Izjemo tvori le justični minister Hochenburger, stari sovražnik Slovencev. Posebnost novih ministrov je ta, da so večinoma še bolj mladi in da spadajo k najbolj spretnim in zmognim uradnikom naše države. Svoje zmognosti pa najbrže ne bodo mogli porabiti v ljudski blagor, ker vlada v državnem zboru taka zmeda in taka napetost med poslanci posameznih narodov, da se bo državni voz težko spravil iz blata na pravo pot. Vseh teh zmed so krivi Nemci v svoji domišljavosti in nadutosti. Nam Slovonom, ki tvorimo ogromno večino te države, odrekajo ti ošabni Nemci vsake pravice. Oni hočejo sami vladati in proti nam. Toda dokler Slovani ne pridemo do enakopravnosti z Nemci, ne bo reda in miru v naši državi. Če ne bo drugače šlo, namerava Štirik vladati kar na svojo pest brez državnega zbora. In posledica tega vladanja bodo zopet novi in večji davki. — Dr. Šusteršič, ki vodi klerikalno politiko na Slovenskem, vodi tudi dvojen račun. En račun ima za svoje volilce, enega pa za sebe. Doma zabavlja proti vsaki vladi in se širokousti, kako bo branil v parlamentu ljudske koristi, ko pa pride na Dunaj, obleče lakajski frak in se ponuja vsaki vladi. Tu pozabi ljudske koristi in misli le na svoje lastne. Sedaj se zopet ponuja Štiriku. Skrajen čas je že, da slovensko ljudstvo že enkrat spozna to Šusteršičevo komedijo, to njegovo dvojno igro.

Vojska v Tripolitaniji.

Kakor se sedaj poroča, so si Turki zopet priborili utrdbe v okolici mesta Tripolis. V Tripolisu samem pa se vrše poulični boji, ker so se uprli domačini Arabci. Turška artilerija pa strelja v mesto. Turki so zavzeli tudi jako važno postojanko pri Bumelijani, od koder je dobivalo mesto Tripolis vodo. Sedaj morajo dovažati vodo vojne ladje. Tako da se Italijanom silno slabo godi. Istotako pa jim slabo gre pri Bengaziju in Derni. Italija je proklamirala aneksijo Tripolitanije. Toda če jo bo hotela res dobiti, bo morala še mnogo tisoč vojakov tja poslati in šteti milijone in milijone. Italijani imajo mnogo mrtvih in ranjencev. V Italiji vladajo velike skrbi radi te vojske.

Revolucija na Kitajskem.

Princ Tsaj Hsena je pobegnil iz Pekinga, ker se je bal, da tudi to mesto pride v roke revolucionarjev. Narodna skupščina je formalno proglasila Juanšikaja za ministrskega predsednika. — Kite se ne bo smelo več nositi na Kitajске. Kita je bila namreč kot nekak znak predpravice,

ki so jih na Kitajskem uživali pripadniki rodu Mandžu. Iz tega rodu pohaja tudi sedanja vladarska rodbina. Pravi Kitajci pa prebivajo na jugu države. Revolucija ne velja le dinastiji, ampak takorekoč celemu rodu Mandžuv, ki je užival prej velike predpravice.

Razgled po Kranjskem

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke.

Vodstvo narodno-napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk o vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravde.

Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakoršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10vinarsko znamko za odgovor (ako se želi odgovor v priporočenem pismu, pa 35vinarsko znamko) na: Kmetško pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10.

Ob sebi umevno je, da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetjskim županstvom.

r »Slovenec« pribežališče vseh lažnikov se zaletava v naše glasilo, češ, da napadamo duhovnike. Ta bi bila lepa, da bi ne smeli govoriti resnice o naših duhovnikih. Seveda, klerikalce peče, ker pišemo resnico, ko povemo, kako razni duhovniki po deželi vse počenjajo. Pisali pa bomo še več, toda vedno resnico. Duhovniki naj ne mislijo, da smejo delati, kar hočejo. Vse, kar je gnilega, bomo po zaslugi ožigosali. Mi duhovnikov ne sovražimo, mislimo pa, da je njihovo delovanje, ravno tako kot vsako drugo, izpostavljeno javni kritiki. In po tem se bomo tudi ravnali.

r Deželni odbornik dr. Lampe, ki je še poseben strokovnjak v mlinarski obrti, pride večkrat navzkriž z resnico, hčerko božjo. Mož je sicer duhovnik, če pa damo na tehtnico njegovo vest, je ta precej težka in preobložena. Sedaj je mož pri centralni vladi na Dunaju skušal izposlovati potrditev nekega zakona. No in prišlo je na dan, da si je mož upal mistificirati z zavijanjem tudi vlado. Tanke vesti mož res nima.

r Dr. Šusteršič se zagovarja. Toda zelo nespametno in tako, da vsak človek na prvi pogled uvidi, da je mož v veliki zadregi. Gre namreč zaradi znanih naredb predsednika ljubljanskega deželnega sodišča, ki je prepovedal v svojih zloglasnih odredbah svojim uradnikom, da uradno ne smejo med seboj govoriti slovensko. — Po-

slanec dr. Ravnihar je storil svojo dolžnost takoj v državni zbornici. Klerikalni naši poslanci, na čelu jim dr. Šusteršič, pa so molčali kakor grob na to nečuvno krivico v obraz slovenskemu narodu. **To pa zato, ker so zvezani z Nemci in se ne smejo oglasiti.** Sedaj pa se je vendar oglašil k stvari poglavar klerikalnih poslancev dr. Šusteršič, ne morda zato, da bi ga pekla vest, ker njegova narodna vest je prekosmata, ampak, ker se je zbal ljudskega glasu. Naše ljudstvo je vendar narodno in kljub temu, da je klerikalci slepe na vse načine, je spoznalo krivico, ki se godi Slovincem pri sodišču radi jezikovne rabe. Zato je prišel Šusteršič in je hotel namestiti še več peska ljudem v oči. Pravi, da zato radi Elsnerjevih odredb ni storil nobenega koraka, ker ga nihče ni o stvari obvestil. Ta je lepa. Kar je slišal in izvedel na Slovenskem vsak, tega ne ve vsega vedni Šusteršič, ki hoče biti poglavar celega našega naroda. Sicer pa je njegova prokleta dolžnost, da se pobriga in informira, kadar se na tako okruten način krši pravice slovenskega naroda. No, pa Šusteršiču nihče ne veruje. On je za vso stvar dobro vedel. Toda on ima zvezane roke in zamašena usta, ker je v zvezi z Nemci in najponižnejši sluga vlade, kateri prodaja pravice slovenskega naroda za svoje osebne in strakarske koristi.

r Splošno veselost sta vzbujala v parlamentu kranjska poslanca Demšar in Gostinčar, ko se je začetkom tega tedna predstavilo novo ministrstvo. Ali sta gledala debelo nove ministre! Reveža sta bila grozno iznenadena, ker namreč še nista vedela, da smo med tem dobili nove ministre. To sta pa res politikarja! Še tega ne vesta, kdaj pride novo ministrstvo. Demšar naj bi raje pucal Krekove škornje, Gostinčar pa Šusteršičeve hlače, pa bi ravno toliko koristila slovenskemu ljudstvu kot sedaj, ko sta poslanca, namreč — nič.

r Sankejloniran deželni zakon. Z dne 28. oktobra t. l. je sankcejoniral cesar od kranjskega deželnega zbora sprejeti zakon, s katerim se izpremene §§ 1., 2., 6., 7. in 8. zakona z dne 20. decembra 1884. d. z. št. 17.

r Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vsem slovenskim občinam in denarnim zavodom, pa tudi vsem Slovincem. Krajni šolski sveti in podobne korporacije sestavljajo proti koncu vsakega leta proračun za naslednje leto, predložijo ga pristojni oblasti, da ga odobri in da izposluje proračunjeno in odobreno vsoto denarja. Družba sv. Cirila in Metoda je naroden vseslovenski šolski svet. Ustanovila je doslej in vzdržuje 8 ljudskih šol s 36 razredi, ki štejejo 1941 učencev in 18 otroških vrtcev, v katerih se vzgaja 1120 otrok. Težke razmere, v katerih Slovenci živimo, zahtevajo še mnogo novih kulturnih zavodov. Da bi družba sv. Cirila in Metoda ustregla vsaj nekaterim najnujnejšim potrebam, sprejela je v svoj prora-

čun tudi stroške za več novih šolskih poslopij, za katerih zgradbo so storjene že vse predpriprave. Tako pa je njen proračun za l. 1912. narasel do ogromne vsote 686.100 K. S proračunom za 686.100 K v roki stopa družba sv. Cirila in Metoda pred svojo višjo instanco — pred slovenski narod in prosi odobrenja tega proračuna, prosi, da jej slovenska požrtvovalnost z zakladom narodne zavednosti in dejanskega redoljubja prihiti na pomoč in jej s primernimi darovi omogoči izvršitev velikega in plemenitega obrambnega in prosvetnega dela v ogroženih slovenskih pokrajinah. Čez 3000 slovenskih otrok se vzgaja v zavodih družbe sv. Cirila in Metoda; mnogo tisoč slovenskih otrok pa še potrebuje takih šol in čim delj se jim ne bodo eskrbele, tem več slovenskih otrok bo potujčenih, tem ožja postane naša slovenska domovina. Cenjeni odbor! Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda se obrača do Vas z iskreno prošnjo, da sestavljajoč proračun za prihodnje leto, ali določujoč razdelitev podpor v dobre namene, se spomnite blagovoljno s primernim prispevkom zaščitnice in prosvetiteljice Slovenstva v obmejnih krajih, družbe sv. Cirila in Metoda. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, 31. vinotoka 1911.

r Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala tvrdka Adolf in Aleks. Jacobi na Dunaju 43 K. 09 v od prodanega svalčičnega papirja za I. oclletje. Priporočamo pušilec svalčice papir, ki donša naši družbi gmotnih prispevkov. —

r Kdor hoče piti dobro kavo, mora na vsak način vzeti dober kavni pridatek, kajti brez tega nobena kava ni dobra. Najboljši kavni pridatek je pa — o tem so si že vsi edini — Kolinska kavna primes, ki se je zaradi svojih izbornih lastnosti vsem zelo priljubila in povsod vdomačila. V sedanjem času, ko se tudi sladkor vedno bolj draži, je posebno treba poudariti to okolnost, da kava iz Kolinske kavne primesi ne potrebuje veliko sladkorja.

Uradno izpričevalo deželne bolnišnice in porodnišnice v Ljubljani: Naravna Franc Jožefova grenčica, zaužita v količinah od 150 do 200 gramov, se izkazuje kot prijetno in ne prehitro razkrajajoče sredstvo. Poleg tega ima napram drugim, na odvajanje čreves učinkujočim zdravilnim vodam še to prednost, da »Franc Jožefovo« vodo bolniki lahko zauživajo in ne da bi nastala kaka nevšečnost. 12

o Ljubljanska okolica o

l Dobrova. Pri nas imamo nekega vpo-kojenega učitelja po imenu Rant. Ta mož je še tip starega nekdanjega učitelja, ki je poleg šolskih poslov služil župniku obenem tudi za hlapca. On je najvernejši sluga farovža. Peha se na vse načine, da bi pri bodočih volitvah v naši občini še obveljala župnikova volja. Toda Rant se bo

bridko prevaral. Tudi pri nas bo zmagala samostojna, neodvisna volja kmetov. Župan Jurež, župnik in njegov verni sluga učitelj Rant bodo šli vsi v penzijo, za to bomo pri prihodnjih občinskih volitvah že poskrbeli mi zavedni kmetje.

1 Moste. Prejšnjo nedeljo smo imeli pri nas shod naprednih volilcev. Prišel je k nam gosp. državni poslanec dr. Ravnihar in nam poročal o političnem položaju v državi in o naših domačih političnih razmerah. Nastopil je tudi govornik socialnih demokratov in zastopal mnenje, da je nujno potrebno, da se za prihodnje občinske volitve združijo naprednjaki in socialisti v skupen boj proti klerikalcem. — Na shodu se je tudi javno pribilo, da manjka v občinski blagajni več tisoč kron in da Oražem dosedaj še ni pojasnil tega primanjkljaja, torej se mu ne more zaupati. Najbolj pereče vprašanje je pri nas šolsko vprašanje. Več let so vlekli to zadevo klerikalei na škodo naše občine. Sedaj pa hoče gerent Oražem to vprašanje kar sam pod roko rešiti. Mi mu pa nikakor ne moremo zaupati, ker je vrhu tega nepojasnen primanjkljaj v občinski blagajni.

o Dolenjske novice o

d Iz Radeč pri Zidanem mostu. Neki klerikalni Pavliha se je v »Lažiljubu« št. 44 od 2. novembra t. l. obregnil ob naše gasilno društvo, ker se ni udeležilo sprejema škofa Jegliča, ko je prišel v Radeče blagoslavljat novo cerkev ter zabavljat čez naprednjake in Sokole. Seveda je pri tem čez vse hvalil in slavil Čuke in sove, ter vse svoje podrepanke povzdigoval v deveta nebesa. Mi se seveda za taka zabavljanja malo brigamo, povemo vam pa enkrat za vselej, da naše gasilno društvo ni za to tukaj, da bi delalo parado in da bi bilo za štafazo klerikalnim in cerkvenim prireditvam, saj imate Čuke, ti naj vam paradi-rajajo, saj ste jih zato izvalili. Kar se pa tiče reda v našem društvu, se pa kar potolažite g. dopisnik, pri nas je vse v najlepšem redu. Vi opozarjate občinski odbor k temu, da bi naredil red pri našem društvu. Mi svetujemo občinskemu odbornikom, naj poprej red napravijo v občinskih zadevah, potem se šele ozirajte okrog sebe. V občinski pisarni imate kar tri uradnike, je g. lajzbžandar, g. »Vitez podrte peči« s Kuma in g. »telesce«, pa se vedno kdo pritoži, kak nered vlada tam, pa hočete vi nam nekaj očitati. Kar mirni bodite ter se ne kažite na solnce, ker imate preveliko masla na glavi. Na svidenje!

d Škocijan odgovarja »Lažiljubu«. Ožlindrani »Domoljub« nas sedaj večkrat počasti s kakim mastnim dopisom (ki se pa naših značajnih mož nič ne prime) iz našega kraja. V št. 43 tega laži-lista je naš večni dopisun (ali ga g. kaplan Komlane kaj poznate?) skrpucal nekaj revnih vrstic, s katerim hoče nekaj očitati našemu občinskemu odboru, ter je z gorostasnimi

lažmi (kakor znajo le blagoslovljeni gospodje) skušal moze spraviti v slabo luč. Da se vi dopisun — ki kratek v »Lažiljubu«, kakor kaka stara baba, ki kadar jo pop zagleda, misli, da je že v nebesih — vam ne bi zameril — a da greste posnemati lažnjivega kljukca in pa »zgovornega« Bohinjca — to je pa vendar za vas nečastno. Vas bo treba menda še neštetokrat želitati — da ne boste vedno enako črni. Kaj pa počenjate?! Ali je taka vaša ljubezen do bližnjega?! Zakaj delate razdor med nami — ter podpihujete naše efijalte?! Ako menite, da je v vaši cunji prostora dovolj za napadanje ljudi, ki nočejo biti vaši petolizeci, bodite vsaj toliko kulantni in se podpišite s polnim imenom — kar bomo storili tudi mi. A da vam pokličemo nekoliko v spomin resnico in dopovemo vaši (vključno 12letnemu študiranju) puhli glavi laži, — s katerimi se drznete priti na plan — in koje bo vsak pošten človek najodločneje obsojal, zato pišemo te vrste. Farani, poslušajte in sodite sami: 1. **Laž** je, da bi bilo pod gg. Činkoletovo, Benedičičevo in Darjavovo vlado 1579 K 18 vin. primanjkljaja — (torej tudi ni mogoče, da bi se gorajšnja vsota naložila na davke), **ker je davkarija poslala šele po novem letu zadnji četrtletni donesek občinskih doklad — torej ni bil zgorajšnji znesek končni rezultat.** Odpri šesa, gospodek!! 2. **Laž** je, da bi bil poravnani dolg za most v Dobravi in za brv v Rakitniku s cerkvenim denarjem. Tu naj pisar razločuje cerkven denar (ki je po »zaslugi« župnika Bohinjca znašal samo 55 vinarjev preostanka in to v celih desetih letih njegovega »vzornega« župnikovanja) med denarjem farmanskega grunta — **ker je le iz slednjega vse to poplačano.** 3. **Laž** je, da bi se sploh kdaj mislilo ustanoviti kaka godba, kaj šele z občinskim in farmanskim denarjem — tako znajo le gospodje v farovžu gospodariti s **cerkvenimi dohodki** — potem nič čudnega, če so toliki preostanki. Da pa niso načrti pri nas samo mogoči, so jasno pokazale volitve — ko se je naš načrt — pomesti s klerikalnimi koritarji — **sijajno obnesel.** Da se pa liberalnim gospodarjem dobro godi, je dejstvo — ker dosedaj še ni bilo potreba (vsled slabega gospodarstva) nobenemu našemu gospodarju pošiljati po vozove za pohištvo v svrhu preseljevanja. 4. **Laž** je in ostudna trditev, da se zida g. nadučitelju Benedičiču plot iz cementnih stebričev in železnih drogov — ker so vse te priprave za **vrt kmetijske podružnice**, ki bo pa vse sama plačala iz lastne blagajne, ne pa iz »cerkvene blagajne farmanskega grunta«, ki pa sploh ne eksistira. Koliko se je pa storilo v procvit kmetijske podružnice pod načelnštvom »kunšnega Jožeta«, ve pa gotovo veliko povedati iz najdljivi »Domoljubov« brbrež. **Gospoda! Hvala bogu, da pozna večina kmetov volkove v ovčji obleki — kljub temu ne bomo preje mirovali, dokler vas ves pameten svet ne spozna do obisti; tudi sleherna že-**

nica, ki vam še sedaj v svetem strahu poljublja roko — akoprav niste vredni, da bi vam nanjo pljunila.

Več Škocijancev.

d Iz Škocijana. Eksžupnik Peter Bohinjec se prijema za glavo »modrosti«, ter razgraja po prižnici in zabavlja čez ljudi, ki mu ne parirajo tako, da mu bodo še pri sodnji jezik prikrajšali in to le vsled tega, ker je konec njegovih lahko prislužnih dohodkov. Pa počasi ga bomo že ukrotili, tako da bo treba zopet v kakšne topli-ce iti jezo hladiti. — V to svrhu mu pa že sedaj priporočamo, da prosi naš občinski odbor, da mu da kakšen groš na razpolago, da bo šel (kot zadnja dobrot) »prijubljenih« mu Škocijancev na občinske stroške na počitnice — na Studence. Potrebujete g. eksžupnik takega zdravilišča vi in g. Tone, da vama malo ojačijo um, da ne bosta pozabila drugo pot pri povzdigo-vanju — pokazati hostije, ali pa da ne bosta pozabila še katerikrat burzo s križem vred po obhajilu v — **gostilni.** Da bi se zdrava povrnila, eden med pristne gorenjske grče — drugi pa zopet v ta »brez-verski« Škocijan, vama jaz, kot vajin iskren prijatelj iz srea privoščim, akoprav nimam veliko upanja!

d Občinske volitve v Metliki. Predno erkne, še enkrat brene. Tako je tudi neko maziljeno dopisunče v lemenatarski cunji »Slovenec« brenilo, hoteč lopniti po metliških naprednjakih, misleč, da bodo v očigled njihovega početja, njihove zdražbe na katoliški podlagi križem roke držali. Na dan zovete in na dan nas boste izzvali in na dan občinskih volitev boste videli, da je odpor proti vašim hujskarijam prav od strani Metličanov močan. Zvijate od nekoga . . . da misli, odnosno da je že predsedlal, seveda mogoče je, ali iz same osebnosti, ker svoje nezmožnosti noče spoznati, pa vam ga iz srca privoščimo. Vidimo, da niste izbirčni, lahko je tudi ateist, samo da ob času občinskih volitev z vami v en rog trobi. Kaj ne g. Peter, za v cerkev, v spovednico, k procesijam itd., za take svete reči imate vi drugih dosti. In slavna gospoda konsumska, vprašamo vas, ko ste že tako zmagonosno nastopali, trdeč, dosti je ne potrebujemo več, zakaj ste pa sedaj se oprijeli nemškega pregovora: »Der grösste Schuft im ganzen Land — ist der Denunziant.« — Vprašamo vas, bivši gosp. Wachtmeister od trena in provijanta, pane kancelist Vovk, kaj pa imate za ene posebne interese v mestni občini, ali morate čuvati svoja zemljišča, ali se potegujete kot hišni posestnik, ali sploh četrt meščanov že poznate, katerim mislite postati Vorturner. Ali vam je g. Vovk znano, da je dotični naprednjak, katerega vi denuncirate, v Metliki spoštovan, da je precejšen davkoplačevalec in posestnik in da se po vsej pravici lahko interesira za gospodarstvo občine in mesta. Vam bo mogoče šlo v glavo, da se vas dotičnik nič ne boji in da bo lahko spal radi tega ter da bo se-

daj še huje agitiral, pa ne kakor vi v e. kr. sodnji, tudi to nam je znano. Povejte pa tudi umetniku A. Ganglu, da naj gre med društvo, naj si zove čašo vina, če hoče kaj izvedeti o situaciji, pod okna gostilen pa naj nikar več ne hodi poslušat, ker zna na svojem žlahtnem delu telesa odnesti kapuna, da mu bo do Božiča kukurikal. — Znamo že tudi, da nameravate doseči zavlačevanje občinskih volitev — g. Natlačen so rekli, saj do novega leta, na to bomo delali — pa čemu, za Metliko gotovo niso drugi predpisi, in ker ste zmage sigurni, ni treba še božične spovedi za agitacijsko orodje porabiti, prej ko zmagate, prej boste telegrafirali na »Slovenca«: »Metlika, liberalna trdnjava, je padla.« Zakaj pa niste rosolniških volitev zavlekli, kaj niste bili pripravljeni na to, da je tudi med kmei možakov, kateri nočejo biti vaši podrepani in kateri so vaših hujskarij že siti. Tudi na Lokvici ste jo pogruntali; Bušničane nič obvestiti, pa je zmaga naša. Čudno, sedaj hočete biti dobri prijatelji Metličanov, a nedavno tega so vaši generali kričali: »Metličane izstradati!« cesta poleg Malence bi bila ravbarska cesta, prva dolenska posojilnica bo krepala itd. Ali, gospoda konsumska, izmislite se na lisico, ki je zatulila »grozdje je kislo,« stisnila rep, pa je pobrisala v luknjo. Tudi mi smo že zaklicali na dan složno in vztrajno, vse osebnosti na stran in na dan volitve z listkom v roki izbrati si možake za gospodarstvo in napredek mesta in občine in pokazati hujskačem, da je v Metliki Metličan gospodar. Vsem okoličanom in našim prijateljem, kateri so nam drage volje v to svrhu dali roko, hoteč živeti v slogi in edinstvu z nami, že naprej naša zahvala in zagotovljeni naj bodo, da jim bomo po svojih močeh vedno na razpolago, kakor smo to tudi obilokrat pokazali. V to pomozi bog!

Eden v imenu naprednih volilcev.

d Št. Rupert. V nedeljo smo imeli v mlekarni dva poslanca, ki sta tako poštena, da jih ne sme vsak poslušati. Škandal takim prevarantom! »Kdor pravično, pošteno govori, se poslušalcev lahko veseli.« Hudomušni zavijač seveda ima slabo vest in se najboljšje počuti med bukovimi kimovci. Prvi prizor boja, ki ga hočete imeti, je bil v nedeljo. Ako bodete še naprej hujskali in sejali sovraštvo s podlimi lažmi, se lahko primeri, da dobite batine tudi pri agitaciji po vaseh. »Vsaka sila do vremena.« Največ davkov plačujemo neodvisni napredni kmetje! Kdor ima glavo odprto, je z nami. Samo zabiti tepci še trpe pobalinskega kaplana za oberčuka, da jih po čukovsko komandira. Ta junaški oberčuk je v nedeljo urnih krač polakiral po stopnjicah in je nadležno čivkal samo še z varne višave. Samo nekaj nam vzbuja sum. Povsod so se občinske volitve izvršile mirno, samo pri nas je tako vpitje in naj odločujejo kar pesti. Ali je ravno naša občina tako imenitna? Zakaj se vendar tako

zaganjajo v našo vzorno občino? Uganiti je lahko, kje jih čevelj žuli. V odbor kandidirajo same mlekarje. To je danes gotova stvar. Iz tega se lahko sklepa, da hočejo mlekarno prekrstiti v »Občinsko mlekarno« in občina bo morala plačati kaplanske dolgov. Vsi kmetje, poštenjaki, tedaj na krov in postavimo se odločno v bran hudobnim grabežem.

d Iz krške okolice. Razni kopitarji in koritarji trosijo v Krškem in okolici med posestniki vse mogoče in nemogoče laži o občinskem gospodarstvu. Te laži so večjidel tako neumne, da jih že nobena tercijalca ne verjame več. — Pravijo, da bodo kmetje morali plačevati pri občinskih dokladah izgubo vinorejske zadruga. Kdor tako govori, naj se ga takoj naznani sodnji ali orožnikom, ker je razširjanje takih laži prepovedano in kaznivo. Malo je takih bedakov, da bi sedli na te limanice, pa ta ali oni se morebiti vendar še najde. To ve pač vsak, da je pri zadrugi odgovoren le tisti, kateri je podpisal delež, in nihče drugi. Sicer se pa sploh še ne ve, če bo kak izguba, ali ne, in koliko. Zato recite hinavskim hujskačem: »jezik za zobmi! pometajte pred svojim pragom!« Da bi pa imel celo Sokol kaj opraviti z občino, to se zdi še najbolj zabitim kimavcem preneumno. Sploh se ne upajo več prav na dan s temi lažmi, le v svojih umazanih časopisih še lajajo izza plota, kakor bevška cucak na mimogredoče. Kako smrdljivo lažejo črni nasprotniki, se vidi iz tega-le: Neke ženica je dala pooblastilo za občinske volitve uglednemu meščanu. Njen dušni pastir pa jo je »podučil«, da je podpisala dolžno pismo, da bo ob vse premoženje in še dušo pogubila. Ko je prišla stvar v javnost, je dotični župnik tožil — pa se je kmalu premislil in odnehal. Neverjetno, pa vendar resnično je, kaj so naši božji namestniki že vse počeli za bližnje občinske volitve: eden je na prim. rekel, kdor ne da njemu pooblastila, ga ne pride obhajati in ne pokopat v posvečeno zemljo; kdor pa meščanom in tistim posestnikom, ki hočejo složno in vzajemno delati za občinski blagor, podpiše pooblastilo, dela zoper sveto cerkev in sveto vero; ravno tako tisti, kdor duhovnu ne podpiše, in ima smerten greh. Tako se upajo begati ljudi in jih slepiti. Vprašamo: kaj ima vera in cerkev opraviti z občino? Pri občinskih volitvah se gre samo za to, da pridejo v odbor pametni in trezni možje, ki so sami zase dobri, razumni gospodarji, ti bodo tudi v občini dobro gospodarili, ne pa tako, kakor mislijo nekateri: češ, denar si bomo razdelili, popravili cerkev in britof itd. Ne pomislijo pa, da morajo že cesarske oblasti paziti in strogo gledati na to, da se od sirotinskega premoženja in sploh od naložene denarja ne zapravi niti en vinar. Pri občini je torej treba v prvi vrsti varčno gospodariti, ne zapravljati, skrbeti, da se doklade ne povišajo, in skušati, da se izhaja z dohodki v pokritje potrebščin. Tega

je treba, vse drugo je odveč. Kmet naj bo sam svoj gospodar, brez duhovnih jerobov ali varuhov, ki gledajo povsod le na svoj žep; zato naj izvoli take može, ki si jih je sam izbral po svojih zaupnikih, ne pa farovške kimavee in podrepanike, ampak prave može! Tudi ne takih, ki bodo morali iti v kloster na kosilo, kadar pojdejo k sejnam občinskega odbora! Gospodje naj opravljajo svoje stvari, kmeta in meščana pa naj puste pri miru, potem bo za vse dobro. Posebno pa ni treba lagati, da bo novi odbor še enega občinskega tajnika najel, da bo treba plačevati pri davkih za vinarstvo zadrugo, da se odborniki mastijo (koritarji!) itd. Pomislite, duhovni gospodje, da je resnica hčerka božja! Torej le lepo tiho, drugače bomo povedali, kako se delajo testamenti, kako se delijo podpore, kakšne so vaše posojilnice in še marsikaj. Farovž zase, občina zase! Mi kmetje in meščani pa delajmo v slogi in medsebojnem spoštovanju za občni blagor in ne le za lastno korist! Druge politike ni treba, ne klerikalne, ne liberalne, ampak umno gospodarstvo. Proč pa z lažnjivci in ljudskimi sleparji!

Okoličan.

d Iz Boštanja. V predzadnjem »Smrdoljubu« smo čitali, da so se liberalci zmotili pri občinskih računih, na nekak prekanjen način, kakor da hočejo goljufati občino. Dotični dopisnik naj izjavi, da so to iz goljufije storili, da ga ovadimo. Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade. Tako se je farovškim ljudem zgodilo. Obdolžili so župana, da jim je kočijo razrezal. Plačilo za obrekovanje bo nekaj skled ričeta, katerega bode podelilo okrožno sodišče. Farovski Zjalki se globoko kolea, zanesla se je, da bo gospa nadučitelja ali zastonjski trud. Kdor bi imel kaj s Kerinovimi ljudmi opraviti, imeti je bolje, da si mlinski kamen na vrat obesijo in v globočino morja poskoči. Ti ljudje morajo zelo vdreni biti, tako, da jih še njihovi pristaši ne marajo pri Sv. Križu.

o Gorenjske novice o

g »Gorenjca« je njegov prejšnji lastnik g. Lampret prodal s tiskarno vred klerikalcem. Sedaj hoče »Gorenjec« napeljevati vodo na klerikalni mlin. Toda noben zaveden gorenjski kmet mu ne bo šel na ta lim.

g Iz Sore. »Slovnec« št. 248 piše doslovno: »Brezmejna liberalna zlobnost. Ne dolgo od tega je imelo nekje na Gorenjskem kmečko dekle nezakonskega otroka. Stvar samanasebi je sicer žalostna, a žalibog, pri nas ne več tako redka, kakor včasih. Dekle je imelo posebne vzroke, zakaj ne pove imena nezakonskega očeta. Ta je namreč prosil, naj ga zamolči zaradi ljube ga miru v družini. Ker dekle ni hotelo povedati imena očetovega, so liberalci takoj iztahnili, da ima otroka s svojim bratom,

ki je kaplan. Seveda deklet ni moglo več molčati in je šlo v Ljubljano k zastopniku, da prime nezakonsega očeta. Po vsem Gorenjskem so liberalci deloma po časopisju, deloma z osebnim raznašanjem oblatili ime dotičnega duhovnika. Dne 21. oktobra je pa nezakonski oče dotičnega otroka podpisal v pisarni dr. Pegana izjavo, da je nezakonski oče navedenega otroka se zavezal plačati prehrano otrokovo in pa stroške zastopnika. Radovedni smo, če bodo liberalci še naprej po svoji stari navadi lagali in čast kradli. Tako »Slovenec«. Nam pa je dalo prav to »Slovenčev« poročilo veliko misliti, zato bi želeli potrebnih pojasnil. Kje se je to godilo, kako se zove ono kmečko deklet in njen brat kaplan? Ako so ljudje dolžili brata kaplana očetovstva, zakaj jih ni tožil, saj sam »Domoljub« pozivlja klerikalee, naj tožijo uže zaradi nedolžne psovke »čuk«. Zakaj je šla nezakonška mati v Ljubljano k zastopniku? Čemu toliko novih stroškov, ker bi bil ljubimec gotovo natihoma oskrboval prehrano? Ali je s tem dokazano, da je otrok njegov in da ni imel nobenega sotrudnika? **Oče je vselej negotov!** To resnico nam potrjuje mnogo božjih namestnikov celo glede omoženih žena in njihovih otrok, le vprašajte nekatere take svete može, ki so »resignirali« na fare. Ta in podobna pojasnila naj nam da prizadeti kaplan in ker ima tanko vest glede smrtnih grehov, če kdo bere »Slovenski Dom«, naj nam pove, če se ni zgodilo spočetje celo v sami kaplaniji in tako tudi porod, če ni zaviral ljubimkovanja in zakaj ni odposlal iz grešne priložnosti, ali vsaj pred porodom tega »kmečkega dekleta« drugam? To je pa fajmošter Finžgar vse drug mož: Anka ni klicala nobenega dr. Pegana, Marta pa je zdrava kot ribica. In tudi ta slučaj se je zgodil svojčas na Gorenjskem v farovžu...

g Iz škofjeloške okolice. Kdo bi si pred kratkim časom mislil, da bo loški fajmošter Šinkovec pričel peti tudi v »Gorenjcu«. Časi se pač spreminjajo, kajne! Svoj čas, ni še dolgo tega, se je Šinkovec na vse viže hudoval čez »Gorenjca«, sedaj pa celo sam piše vanj. Ravno v zadnji in predzadnji številki je nagromadil mnogo stvari, katere pa je — da bi se ga ne spoznalo — tako zavil, kot da jih piše kak tujec, ki so mu naše razmere le na pol znane. Ne boš, Šinkovec, te vsi predobro poznamo. Mohameda pa si le sebi pridržaj, da boš imel še kaj povedati v »Gorenjcu«, ki si ga poprej tako kruto sovražil. Sta si pač oba vredna drug drugega. Da bi se pa sedaj za »Gorenjca« kar »trgali«, pa si jo tudi sam pogruntal. Saj ti je gotovo znano, da so ga naprednjaki že skoraj vsi nazaj poslali, kateri pa ga še niso, ga bodo pa pozneje. Šinkovec pa želimo: dober tek! — **G o r e l o** je dne 28. pr. m. v Spodnjem Bitnju pri Fr. Sangerholeu, p. d. pri Bajželju. Zgorelo mu je gospodarko poslopje. — **K u g a** na **g o b c u** in na parkljih se je pojavila pri Sv. Duhu. Upamo, da bodo storile obla-

sti potrebne korake, da se ne bo naprej razširila. — **Z n o ž e m o k l a l** je 4. t. m. zvečer pred Joškovo gostilno na Trati nek neznan surovež Franceta Starmana, po domače Jakovega, ki je ležal pijan na tleh. Bil je ves razrezen po rokah in obrazu. Odpeljali so ga v nedeljo v deželno bolnico. Za storilcem dosedaj še ni nikakega sledu.

g Izvleček iz zapisnika seje katoliškega političnega društva Škofji Loki. Predsednik otvori sejo in konstatira sklepčnost. Poročilo: Dragi gospodje! Previdel sem in tudi vi boste spoznali, da je potreba pravila našega društva nekaj preurediti. Izkušnja je namreč dozdej pokazala in to posebno pri zminških občinskih volitvah, da niso prav sestavljena. Na primer govori zdaj § 1: »Kmeta treba reševati, pa ga vselej pri varžetu začeti.« Ta točka bi imela priti bolj zadaj v pravila in na prvo mesto bi morala priti točka: »Pred občinskimi volitvami naj se ne prične nobene take akcije, ki se bi lahko na prvi pogled spoznala kot škodljiva kmetu, ampak šele potem, ko bi imeli vse odbore na naši strani!« Sprejeto. — **G. B.** predlaga § 5., ki se glasi: »Pri občinskih volitvah naj društvo nastopa z vsemi dopustnimi in nedopustnimi pripomočki, če se je tudi pri tem posluževal laži.« Naj se beseda laž opusti in namesto te postavi zvižaja. Podpiram pa predlog s tem, kar sem sam letos skušal v Puštalu. En čas sem res z lažjo agitiral, potem sem se začel samega sebe sramovati in sem jo kar v sredi popustil. Tudi sprejeto. Za tem sem se jaz, podpisani na levi strani oglasil k besedi in predlagal: V pravila naj se postavi nova točka in sicer, da naj se naše društvo vselej pritoži na občinske sklepe, kadar bodo ti kaj koristnega za kmeta imeli v sebi. Podpiram ta predlog s tem, da je treba pomisliti, da če kmet le malo »ložeje andla«, se bo sam postavil na svoje noge in bo nasprotno koj spoznal naše namere. Sprejeto. — Na to povzame zopet predsednik besedo in pravi: Vsak mi bo pripoznal, da smo jo letos pri Zminški volitvi zelo zavozili, posebno mi je poudariti, da se je enemu od vas dopadlo take čenče spraviti med svet, potom lista »Domoljub«. S tem se je še naše notranje delovanje odkrilo, kar meni in tudi, menim, vam ni prijetno. Zato predlagam, odbor skleni: V pravila naj se zanaprej sprejme ta-le nova točka: Društvo naj dela na to, da se kje v tukajšnjem kraju ustanovi kako kmetijsko nepolitično društvo. Na primer v Bodovljah, kjer je najmanj krav, bi se ustanovila živinorejska zadruga. Treba je le ljudem natveziti, da kdor bo v naši zadrugi, da mu doma ni treba bogve kaj skrbeti za živinorejo. Vidite, tako jaz mislim, da bi šlo. Poudarjam pa še posebej in mislim, da ste me razumeli in to je poglavito. Zdaj, ko smo enkrat tako propadli, je treba tako društvo ustanoviti in le polagoma našo politiko vmes zamešati! Sprejeto z navdušenjem! — Nato smo še zapeli predno smo se razšli ta-le:

Je en maček v vež,
Kaj dela, kaj prav,
mjav, mjav, mjav.

Je mucka pri njem,
ga boža po glav,
mjav, mjav, mjav.

Micka, daj mačka v hlev,
mačk je snoč zunaj bil,
mjav, mjav, mjav.

Oh Micka ne bod'no huda,
saj me že tako glaveca buba,
hav, hav, hav!

Zapisnik se sklene in podpiše.

Pol. **Kuhalnica**, zapisnikar.

Pol. **Nesreča** m. p.

Pol. **Nerodnost** m. p.

Pol. **Koloboštra** m. p.

g Selea. Pri nas se nič kaj ne pripravljamo za občinske volitve. Naprednjaki menda spe, pa tudi pri klerikalcih ni prave gorečnosti. Župniku brni samo živinoreja po glavi in ne moe iti mimo kakega hleva, da ne bi šel notri krave za vime stikat. Kaplana sta pa silno naduta in štemana, posebno »kaplan s pušelcom«, ki se štreka po vasi kot kakšen gigerl v zeleni obleki in komašnjami pa s pušelcom na prsih, ter gleda za seboj kot kako gizdavo deklet, kako se kiklja za njo vleče. Tudi zato menda nimajo klerikalci prave korajže, ker so jo s turšico tako pokidali. Naročili so namreč veliko množino turšice in obetali, kako izvrstna in poceni bo, ko je pa prišla, je bila pa dražja kot v Loki in zanič. Tudi pri premovanju telet so se dobro izkazali. Ni se gledalo, kakšno je tele, ampak čegavo je. Če je bilo od klerikalnega strankarja, je bilo odlikovano in kupljeno, če je bilo še bolj pukljasto, ako pa lastnik ni pri klerikalcih v milosti, pa niti najlepše tele ni dobilo odlikovanja. Ravno tako se godi pri podporah za hleve in svinjake. Deželni in občinski denar se meče na vse strani, za res potrebne stvari je pa vse preveč. Tu bi morali predvsem delavci in obrtniki na noge stopiti. Med delavce pa moramo šteti tudi vse male posestnike, ki jih ne more rediti njih malo posestvo. Draginja je vedno hujša, a nihče se ne zmeni za trpina, ki živi od svojega zaslužka, pač pa se izmetavajo velike svote za podpore bogatim posestnikom, da morejo podirati svoje še dobre hleve in svinjake ter staviti nove, s katerimi se potem postavljajo. Za živino klerikalnih koritarjev se skrbi neizmerno, da bi ne stala v blatu, da bi ne imela premalo svetlobe in premikanja in premalo tečne hrane, za delavca ne vpraša nihče, če ima on in njegova družina človeku primerno stanovanje in dovolj hrane. Za živino vse — za človeka nič! Delavci, obrtniki in mali posestniki, zdramite se in zapodite pri volitvah to sebično klerikalno druhal tja, kamor spada.

g Železniki. Smo pred občinskimi volitvami, zato pa imamo sveti misijon. Kar je preveč, je pa preveč! Ne bi verjeli, da si duhovščina upa celo tako daleč, da celo

misijski zlorablja v svoje politične name. Kaj se vse počenja. Nobena stvar ni presveta našemu Marčiču, da je ne bi potegnili v politično blato. Tako zlorabljeni vero, to se pravi sramotiti versko svetinjo našega naroda. Mi naprednjaki smo gotovo dobri kristjani, opravljamo verske dolžnosti in kdor je sam pošten, nam ne more ničesar očitati. Naš župnik pa nas hoče po vsej sili razglasiti za brezverce. Morda bi se on rad gibal v družbi kakšnih framasonov. — Za klerikalce pa je ravno dobro, da je župnik priredil misijski. Saj imajo toliko grehov nad seboj, da se jih Bog usmili. Da bi se le tudi kaj poboljšali in da bi ne bili še vnaprej taki grešniki! Potem bi morda prišli boljši časi. — Za Štrajnarja je pa čisto prav, da je delal ta dolgo spoved. Bog ve, če je kaj molil za svojega očma, ki je tako zgodaj šel na oni svet! — O podrobnostih misijskega in v koliko se bodo poboljšali naši čuki, bomo pa še poročali.

g V Žireh, ki so ena največjih notranjskih kmečkih občin, se v kratkem vrše nove občinske volitve. Pri zadnjih občinskih volitvah so zmagali z večino odbornikov naprednjaki in je bil tudi za župana izvoljen narodno - napredni pristaš. Sedaj pa so napeli klerikalci vse moči, da bi pri novih volitvah spravili veliko žirovsko občino pod prapor S. L. S. Vrgli so se posebno na napredne vasi v tej prostrani občini. Kaplan Vrhunc, ki se je doslej kazal kot strpnega duhovnika in bil vsled tega pri občanah priljubljen, se je podal z vso silo fanatiziranega klerikalca v volilni boj. Agituje od vasi do vasi. V znani napredni vasi Ledine pa ni imel posebne sreče, niti lokala ni dobil za svoj shod, pa je kar pred cerkvijo hotel opraviti klerikalno agitacijo. Toda ledinski zavedni kmetje so mu povedali, kar mu je šlo in najbrž ne bo več poskusil agitirati v tej odločno napredni vasi. Zgledu vrlih ledinskih kmetov naj bi sledili tudi ostali kraji po širni žirovski dolini, pa bi bilo vse klerikalno prizadevanje, pridobiti žirovsko občino v svoje roke, brezuspešno. Žirovski naprednjaki — krepko na delo, dokler je čas! Poljanska dolina se je znala ubraniti klerikalnega navala, lahko se ga obvaruje tudi žirovska dolina, če se strnejo vse napredne sile proti pogubnemu klerikalizmu. Lepo se je pričela razvijati žirovska dolina, ali naj klerikalno nazadnjaštvo na sredi pota ustavi ta razvoj. Žirovski naprednjaki v interesu krajevno lepe in gospodarsko močne žirovske občine ne dopustite, da zavлада črni klerikalizem po teh krajih. Vsi brez odloga v bojno črto! Napredna misel naj praznuje po teh krajih. Vsi brez odloga v bojno črto! Napredna misel naj praznuje svojo zmago tudi v žirovski občini!

g Lukovica. Pri nas smo imeli občinske volitve. Klerikalci so na celi črti sramotno propadli. Klerikalni agitatorji so se tako trudili in dirjali okoli, da bi bili

skoraj izpustili dušo. Pa vse ni pomagalo ničesar. Zavednost naprednih in samostojnih mož je zmagala nad grožnjami, goljufijami klerikalcev, ki so kradli in ponarejali pooblastila.

g Št. Lambert. Na Rovišah biva klerikalni Štempihar starejši za starega in je iz same lakomnosti in nadutosti pretepal svojo staro ženo tako, da je morala iskati ponoči pri zdravniku in sodišču. Ko bi bil moral plačati za to stroške, je s strahom čakal pred kadjo namočenih češpelj, ki so mu jih hoteli rubiti, ker ni hotel z lepa plačati, češ, da nima denarja. On pa ima že obilo tisočakov spravljenih v hranilnicah in je hotel iste češplje v kontrabant kuhati v klerikalno žganje. Kaj bo na to rekla finančna uprava, se bo poročalo.

o Notranjske novice o

n Dolenji Logatec. V nedeljo je sklicalo »Politično društvo« za logaški okraj shod, na katerem je poročal gosp. deželni poslanec Adolf Ribnikar. Na drastičnih vzgledih je kazal, kako klerikalci vodijo slovenski narod v pogubo.

n Občinske volitve v Postojni se bodo vršile koncem tega meseca. O izidu poročamo. Klerikalni agitacijski aparat je v akciji. Napredni volilci že vedo, kaj jim je storiti in ne bodo poslušali svetov neizkušenega kaplančka, ki so mu koristi našega mesta deveta briga, pač pa ima pred očmi le strankarsko strast in vleči korist in gospodarstvo od nje.

n Okrajnim komisarjem za Postojno je imenovan **g. Borštner**, ki je dosedaj služboval v Ljubljani pri deželni vladi. Okrajni komisar **baron Winkler** je premeščen v Krško.

n Za »Sokolski dom« v Postojni so darovali: Nabiralniki restavracije »Zlata Praga« 22 K 30 v, gostilna Arko 19 K 63 vin., Narodni hotel 14 K. Srčna hvala! Na zdar! Bratje Sokoli in sestre telovadke spominjajte se ob vsaki priliki Sokolskega doma! Na zdar!

n Tamburaško - dramatično društvo »Sovič« v Postojni je naklonilo tukajšnji šolarski kuhinji znesek 90 K 26 h kot del čistega dohodka pri gledališki predstavi »Mlinar in njegova hči« dne 1. novembra t. l. Za velikodušni ta dar se vodstvo imenom šolske mladine najiskreneje zahvaljuje.

n Tamburaško društvo »Sovič« v Postojni je darovalo 45 K ubogim učencem meščanske šole kot del dohodkov ob vpriporitvi gledališke igre »Mlinar in njegova hči«. Za to velikodušno darilo izreka »Podporno društvo za učence meščanske šole v Postojni« iskreno zahvalo. — **Josip Brinar**, predsednik.

Po slovenskih deželah.

k Germanizacija pri naših sodiščih. Kar si dovoljujejo sodniki pri nas na Koroškem, presega že vse meje. Nedavno se je namreč vršila pri e. kr. okrajnem sodišču v Pliberku razprava, pri kateri sta bili obe stranki slovenski. Eno izmed strank je zastopal koncipijent g. dr. Gosak. Med razpravo se je pojavila točka, o kateri dr. Gosak ni bil dobro informiran. Njegova zastopniška dolžnost je bila, da se je obrnil na svojo stranko za pojasnilo dotične zadeve. Kajpada v slovenskem jeziku. Sodnik Černý, ki je vodil razpravo, pa je v svoji nemščurski zagrizenosti nahrulil gospoda dr. Gosaka, češ, da se pred sodnijo ne sme govoriti slovenski, tudi s strankami ne. Ta škandal, ki si ga je dovolil imenovani sodnik, je tako predrzen in vnebovpijoč, da bi se moral v državnem zboru radi te zadeve vzdigniti pravi vihar med slovanskimi poslanci. Odgovorni za to pa so edine klerikalni slovenski poslanci, ki se niti glede Elsnerjevih jezikovnih naredb pri ljubljanskem deželnem sodišču niso ganili, marveč jih molče odobraviteli ter se zavzemali za predsednika Elsnerja. Koliko resnosti pripisujejo nemščonacijonalci protestu naših oficijelnih slovanskih politikov proti germanizaciji pri koroških sodiščih, je pokazal sodnik Černý s svojim nastopom proti dr. Gosaku in njegovi stranki. Če namreč slovenski državnozbornski poslanci niti proti ponemčevanju sodišč na Kranjskem ne nastopajo s potrebno odločnostjo in brezobzirnostjo, onda se bo potem še čuditi takim in podobnim aferam pri koroških sodiščih. Koroški Slovenci! Obrnite hrbet vladni klerikalni politiki, kateri je narodnost paganstvo, nadvlada duhovščine nad ubogim ljudstvom pa edina in glavna skrb. Nemščonacijonalci nam ravno v zadnjem času brezskrbno in povesod kratijo naše pravice, klerikalni državni poslanci pa vtaknejo vse klofute mirno v žep in ne zdi se jim vredno povzdigniti glas po zboljšanju razmer v imenu onega ljudstva, katerega zastopnike in zagovornike se tako radi imenujejo.

k Utrakvistično šolstvo na Koroškem. Najvišja sodišča na Dunaju so naše utrakvistične šole že ponovno označila kot nepostavne. Deželni šolski svet se na razsodbe višjih sodišč na Dunaju ne ozira ter ponemčuje slovensko mladino po istem protizakonitem sistemu naprej. Čudno je, da deželni šolski svet v Celovcu teh razsodb noče upoštevati. Vsekako pa bi se to ne zgodilo, ako bi bilo v boju za naše šolstvo malo več sistema. Eden krajni šolski svet pricaplja za drugim in vložil pritožbo zoper utrakvistično šolo. Ali bi ne bilo mogoče, da bi se pritožile vse občine, ki so v slovenskih rokah, naenkrat po natanko zarisanem načrtu? Saj imamo vendar žu-

pansko zvezo, v kateri so organizirani vsi slovenski koroški župani in potom te zveze je to gotovo dosegljivo. Če bi se pritožilo 30 občin istočasno, potem bi tudi deželni šolski sveti drugače ravnali.

k Poštenim, narodnim koroškim Slovencev v uvaževanje! Političen položaj na Koroškem postaja čim dalje bolj žalosten. Zadnje državnozborske volitve so nam jasno pokazale, da smo v vseh volilnih okrajih zelo znatno nazadovali. Vzroki splošnega nazadovanja slovenskega življa na Koroškem so raznovrstni: na eni strani skrajni terorizem v deželi vladajoče neuskonajcionalne stranke in dosledno zapostavljanje Slovencev tudi v gospodarskem oziru, na drugi strani pa oficijelna politika koroških Slovencev, ki odbija vse one elemente, kateri se ne udajo brezpogojno povelju dr. Brejca in njegovih privrženec. Ta zagrizeno klerikalna politika, ki je v zadnjem času tudi na Koroškem zasnovana po kranjsko - klerikalnem receptu, je odgovorna za vse neuspehe, ki jih imajo koroški Slovenci zabeležiti posebno v zadnjem času. Dostikrat smo v slovenskem časopisju čitali upravičene in dobre kritike slovenske politike na Koroškem, katero so že večkrat obsodili stari, v boju za pravice slovenskega naroda na Koroškem osiveli možje. Število nezadovoljnih elementov se med koroškimi Slovenci zmirom bolj množi in bati se je, da bodo šli tudi ti nezadovoljni elementi v nemškutarški tabor posebno radi tega, ker merodajni faktorji njihovih dobrih nasvetov nočejo vpoštevati in ker razvpijejo vsakega Slovenca, ki si upa le malo drugače misliti, nego dr. Brejca, za nemškutarja. Zatorej pa vabimo vse poštene narodne Slovence na Koroškem, ki so resno zavzeti za blagor slovenskega naroda, pod streho »Slovenskega Doma«. »Slovenski Dom« naj jim bo neka nadomestilo za »Korošca«, ki je vsled transakcije Lampretove tiskarne prenehal izhajati, in ki je tako imenitno in dosledno zagovarjal narodne in gospodarske potrebe koroških Slovencev. Zagotavljamo koroške Slovence, da se bodo pod streho »Slovenskega Doma« posebno v dolgih zimskih večerih prav dobro počutili. Zatorej apeliramo na vse tiste, ki bodo »Slovenski Dom« sprejeli, da ga za gotovo naročijo in da tudi agitirajo med svojimi prijatelji in znanci za naročnike. Narodni Korošci! Podajmo si roke in delajmo skupno za narodno in gospodarsko svobodo slovenskega naroda.

p Na Proseku pri Trstu, na takozvanem »Božjem polju«, se nahaja tovarna porcelana že več let. V tej tovarni, katere lastnik je g. Bachmann, se izdeluje zlasti mnogo škodelic za črno kavo, katere se pošiljajo v veliki množini v turške kavarne v Afriko. Znano je vobče, da Turki rabijo mnogo take posode. Pred kakim pol letom je pa zapustil 37 let stari sin tovarnarja g. Josip Bachmann s soprogo in 9letnim sinčkom hišo svojega očeta ter se podal v

Trst. Sreča mu je bila mila, dobil je takoj delo v neki slični tovarni v ulici Coroneo. Veselil se je tega samo 4 mesece, kajti nesreča je hotela, da so dotično tovarno zaprli in Josip je ostal brez zaslužka. Taval je ves potr in žalosten več tednov brez dela okrog. Da bi se podal zopet domov, ni imel poguma in zato je pred kakimi 14 dnevi segel po orožju ter si pognal na cesti starega pokopališča v Trstu kroglo v glavo. Ostal je s popolnoma razmesarjeno glavo na mestu mrtev. Ker je bila voda v cevi, zato je bil učinek tem groznejši. Tragično je pri tem tudi to, da je samokres dobil v dar od enega najbolj intimnega prijatelja, kateremu je pokojni Bachmann daroval pred časom brivno britev, s katero si je ta njegov prijatelj pred kakim letom radi neozdravljive bolezni prerezal vrat in takoj umrl. Pokojni Bachmann je bil blaga duša, ki ni nikomur ničesar slabega storil, samo nekoliko prelahkomišljen je bil včasih, in to je bil baje vzrok, da je zapustil očetovo hišo. Dasi po rojstvu češki Nemeč, je zelo spoštoval naš jezik. N. v m. p.!

p Revizija ljudskega štetja v Gorici. Vedno bolj prihaja na dan, kako so Italijani sleparili pri ljudskem štetju. Sedaj bo novo štetje in gotovo bodo našli 4000 več Slovencev kot pri prvem. To kaže, da je v Goroci veliko več Slovencev kot 10.000. — Tudi v Trstu bo drugo štetje dokazalo, da je več kot 20.000 Slovencev več v Trstu kot pa se jih je prvič naštel.

LISTEK.

Ne samo kaj, ampak tudi kako.

Kalifu Harumu Abrašidu se je sanjalo, da so mu izpadli vsi zobje. Svoje sanje si je dal razlagati od najmodrejših razkladalcev.

Prišel je prvi razlagalec sanj in je pričel jadicovati: »Veliki vladar, hudo je, hudo! Vsak zob, ki si ti je sanjalo, da si ga izgubil, pomeni smrt enega tvojih najdražjih. Videl boš vse svoje drage, kako hirajo, kako umirajo, nihče ne ostane pri tebi!

Kalif se je razjezil in je zaukazal, da se jih temu razlagalec našteje sto s palico.

Prišel pa je drugi razlagalec in zaklical veselo: »Dobro znamenje, gospod! Allah je v svoji modrosti in dobrotljivosti sklenil, da te ohrani najdalje pri življenju, da boš preživel vse, ki so okrog tvojega prestola.

To je Kalifa zelo razveselilo, zaukazal je, da se temu razlagalec izplača 100 zlatnikov.

Oba razlagalca sta v bistvu isto povedala, a vendar kaka razlika je v tem, kako je vsak povedal.

Francozje najbogatejši narod.

Narodno premoženje Francije se ceni na 287 milijard 282 milijonov frankov. Na vsakih pet prebivalcev francoske republike pride že ena hranilnična knjižica. Francozje pametno gospodarijo in so zelo varčen narod. — »Slovenec« in »Domoljub« vedno zabavljata čez francoski narod in mu želita vse slabo. To pa zato, ker so Francozje tako pametni, da ne pustijo, da bi duhovniki pri njih vladali in gospodarili z njihovim denarjem. Francoze je že zgodovina naučila, da je duhovniška bisaga brez dua, in da pri katerem narodu vladajo in gospodarijo duhovniki, da je še vsak prišel na rob propada. Zato so pa vzeli svojim duhovnikom vlado in so jim odkazali cerkev, za kar jih je tudi Kristus določil. Naredili so to sebi v korist in verskemu čutu naroda v prid.

»Slovenec« in »Domoljub« tudi vedno kričita, da smo mi naprednjaki v zvezi z frasoni in da hočemo tudi pri nas vpejati francoske razmere. — Ali bi ne bila sreča za naš narod, ko bi imeli vsaj eno stotinko od tistih milijard in milijonov, ki jih ima narod francoski. Največja sreča bi bila to za klerikalce, bi vsaj pokrili dolg, ki ga imajo po raznih svojih hranilnicah — zadrugah ter bi jih tako rešili bankrota, mnogoštevilne kmete pa od nesreče gospodarskega poloma.

Po svetu

r Tolažba jetičnim. Iz zdravniških krogov prihajajo poročila, da so našli proti jetiki zdravilo, ki vsakega ozdravi. Ta lek je nova radijeva sol, po imenu dioradin. S pomočjo tega zdravila so izmed 175 jetičnih ljudi popolnoma ozdravili 165 bolnikov. Bog daj, da bi bilo to resnica. (Več uredništvo o tej stvari ne ve.)

r Letošnja letina in draginja. Po poročilu mednarodnega poljedelskega urada v Rimu se je letos pridelalo na severni poluhlobi naše zemlje 829.782.823 meter centov pšenice. Tako, da se jo je lani pridelalo za 4 milijone centov manj kot letos. To nam jasno kaže, da draginje ne dela priroda, ker nam da dovolj hrane na razpolago, ampak da so vzrok draginje veliki brezvestni prekupovalci na borzah s svojimi prijatelji na vladnih klopeh, med katere se prištevajo tudi slovenski klerikalni poslanci.

r Slavni češki virtuoz na gosli si je zavaroval svoje prste pri neki zavarovalnici v Londonu za 1.150.000 K. Sedaj hodi po Ameriki in prireja koncerte.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Listnica uredništva:

Nefrankiranih oziroma premalo frankiranih dopisov ne sprejemamo. Dopisnike prosimo, da pišejo razločno in objektivno. Zadnji čas, da pride dopis takoj v soboto, je, da ga ima uredništvo vsaj do vsakega četrtega popoldne.

Odprto pismo*)

Fran Majdiču, kaplanu

v Vačah.

Ker me vedno napadate v »Domoljubu« in mi očitane prestano zaporno kazen, sem primoran vas opomniti, da rajši pišite o vaših »Orlih«, ki so postali tako neznosni, da se kliče državni pravdnik. Po metajte pred svojim pragom, ako ne, boste zvedeli zopet kaj od kakih Čukov, kako se majnika zajec strelja in v zanjke lovi. To se vidi, kam pripelje klerikalizem mladega fanta, takega človeka pa, ki po »Domoljubu« izziva ljudi, imenujem podlega nesramneža in svinjarja. Tako, Majdič, le naprej, dokler je še vetra kej!

Franc Juvančič.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Biser

med vsemi žitnimi kavami je
Franckova Perl-rž.

Vsak požirek iz škodelice potrjuje
:-: premoč te fine kakovosti. :-:

K vsaki

žitni kavi pa je, da se doseže v
resnici poln okus in lepa, okusna
barva, treba prideljati malo porcije
pravega zagrebškega : Franckovega : dodatka za kavo.

Obe vrsti se dobiva v vsaki
špeterijski trgovini.

Nihče se še ni pokesal, .. ki je kupil pri meni ..

namreč mnoga pismena
priznanja dokazujejo, da
so moji aparati najboljši.

Velika zaloga gramofonov,
plošč, šivank i. t. d.

A. RASBERGER,

Ljubljana, Sodna ul. 5.
(Zraven c. kr. sodnije.)

Obrtniški koledar

za leto 1912., izdal in založil Josip Hauptman,
oficijal trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.
Koledar ima za **obrtneke mnogo poučne vsebine.** Cena 60 vin, po pošti 70 vin. Dobiva se
po vseh knjigarnah in pri izdajalcu. 90

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

obrestuje hranilne vloge po

4-75 %

in daje posojila po

6 %

Uradije v lastnem Zadrudnem domu,
vsako nedeljo od 1 do 5 in vsako
sredo od 4 do 6 ure. 51

Za živinorejce

preporoča

klajno apno, redilni prašek za konje,
govejo živino in svinje. Fluid za
konje, grenko sol, zmlat kolmoš,
encian i. t. d.

„ADRIJA“

drogarija, konces. prodaja zdravilnih zelišč
in strupov za lovske in tehnične namene

v Ljubljani, Šelenburgova ul. št. 5.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Tržne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	80	2	—
1 „ „ „ II. „ . . .	1	60	1	80
1 „ „ „ III. „ . . .	1	20	1	70
1 „ telečjega mesa . . .	1	62	1	80
1 „ prašičjega mesa (svežega) . . .	1	44	2	—
1 „ „ „ (prekajenega) . . .	1	70	2	—
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	50	1	60
1 „ jagnjetovega mesa . . .	1	60	1	80
1 „ kozličevega mesa . . .	1	80	2	—
1 kg masla . . .	2	60	2	60
1 „ masla surovega . . .	2	50	2	60
1 „ masti prašičje . . .	2	16	2	20
1 „ slanine (špeha) sveže . . .	1	80	2	—
1 „ slanine prekajene . . .	1	90	2	—
1 „ sala . . .	1	90	2	—
1 „ surov. margarinkega masla . . .	—	—	0	—
1 „ kuhan. margarinkega masla . . .	1	90	2	10
1 jajce . . .	—	09	—	10
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 „ „ posnetega . . .	—	8	—	10
1 „ smetane sladke . . .	—	80	—	90
1 „ „ kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	40	1	60
1 „ čajnega surovega masla . . .	3	36	3	60
1 piščanec . . .	—	90	1	40
1 golob . . .	—	46	—	50
1 raca . . .	2	20	2	40
1 gos . . .	7	—	8	—
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	5	50	5	80
100 kg pšenične moke št 0 . . .	38	40	—	—
100 „ „ „ „ 1 . . .	38	—	—	—
100 „ „ „ „ 2 . . .	37	40	—	—
100 „ „ „ „ 3 . . .	36	80	—	—
100 „ „ „ „ 4 . . .	36	10	—	—
100 „ „ „ „ 5 . . .	35	40	—	—
100 „ „ „ „ 6 . . .	34	80	—	—
100 „ „ „ „ 7 . . .	31	—	—	—
100 „ „ „ „ 8 . . .	20	50	—	—
100 „ koruzne moke . . .	25	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . .	47	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . .	45	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	32	—	—	—
1 l fižola . . .	—	36	—	44
1 „ graha . . .	—	38	—	40
1 „ leče . . .	—	36	—	38
1 „ kaše . . .	—	22	—	24
1 „ ričeta . . .	—	20	—	22
100 kg pšenice . . .	24	—	—	—
100 „ rži . . .	21	—	—	—
100 „ ječmena . . .	18	—	—	—
100 „ ovs . . .	21	—	—	—
100 „ ajde . . .	24	—	—	—
100 „ prosa belega . . .	19	00	—	—
100 „ „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze, nove . . .	19	—	—	—
100 „ krompirja . . .	10	50	—	—

Lesni trg
Cena trdemu lesu 10 do 10:50 K.
Cena mehkeemu les 8 do 8:50 K.
Trg za seno slamo, in steljo
Na trgu je bilo
voz sena . . . . . 5 — 6 —
„ slame . . . . . 4 50 6 —
„ stelje 2 20 2 40
„ detelja . . . . . 6 — 6 50

Kri! in dober zajutrak dosežejo odrasli in otroci,
bolni in zdravi. Polovico stroškov prihranite
Moč! v gospodinjstvu na kavi, sladkorju
in mleku, ako pije **SLADIN,**
Zdravje! to je dr. pl. Trnkóczyja
SLADNI ČAJ.

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod.
Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po
.. povzetju pod naslovom v glavni zalogi. ..

Lekarna pl. Trnkóczy

.. v Ljubljani zraven rotovža. ..

10 zapovedi

za kmetovalca in 10 zapovedi za zdravje, vsake
posebej na papirju tiskane, dobi vsak človek
zastonj, tudi po pošti, ako po nje piše v lekarno
Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 4. novembra 1911.

Trst: 11, 19, 18, 87, 79.

Linc: 54, 53, 82, 20, 58.

Dvignjene v sredo, dne 8. novembra 1911.

Praga: 9, 61, 1, 31, 54.

Fr. Mally & dr.

parna opekarna v Srednjih Gameljnih
pisarna v Ljubljani na Resljevi cesti 2.

priporoča svojo izborno
:: zarezano
strešno ::
:: (falc) in
zidno ::

OPEKO

na stroj
v vsaki
množini.

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilni račun št. 828.406.

Telefon šte. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18, v Ljubljani

v lastnem
zadružnem
domu

v lastnem
zadružnem
domu

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa **81,116.121 kron 11 vin.**

 upravnega premoženja **20,775.510 kron 59 vinarjev.**

Obrestuje hranilne vloge po **4½%**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad **kron 20,000.000.**

Posojuje na zemljišča po 5¼% s ½% na amortizacijo ali pa po 5¼% brez amortizacije. Na menice pa po 6%. Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.